

Impulzy ze zámoří:

USA a Austrálie

Milan KONEČNÝ

**Laboratoř geoinformatiky
a kartografie, GÚ MU, Brno**

USA

Počátky, zde jen pro dokumentaci prvních myšlenek, z nichž mnohé realizovány v rámci INSPIRE.

Bill Clinton – NSDI

Clinton - 1994

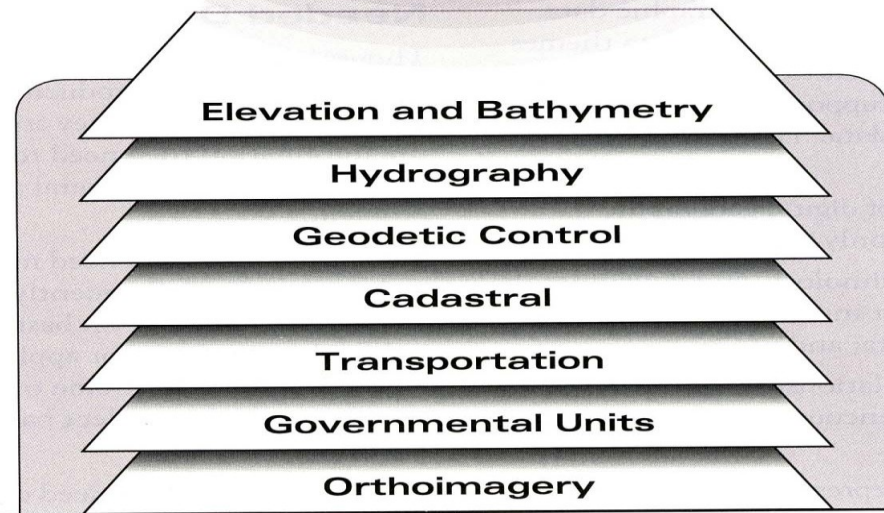
- **Koordinovaný sběr a přístup ke geografickým datům v USA**
 - Výnos prezidenta USA Clintona z 11. dubna 1994, s názvem "Koordinovaný sběr a přístup ke geografickým datům; Národní prostorová datová infrastruktura."
 - "geografická informace je kritická pro ekonomický rozvoj, zdokonaluje náš přístup k přírodním zdrojům a ochraně životního prostředí".
 - moderní technologie dovoluje zdokonalovat sběr, distribuci a využití geografických nebo geoprostorových dat a mapování.

Globální a evropské přístupy

- **geoprostorová data znamenají informaci, která určuje geografickou polohu a charakteristiky přírodních nebo konstruovaných (antropogenních) objektů a hranic na zemském povrchu. Tyto informace mohou být mimo jiné odvozeny z materiálů dálkového průzkumu Země, mapováním a zeměměřičskými technologiemi, nebo jsou to statistická data.**

Federal Agencies
Regional Agencies
State Agencies
Local Agencies
Private Companies
Utilities

Elevation and Bathymetry

Hydrography

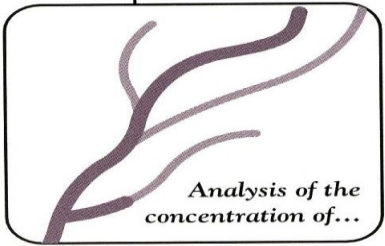
Geodetic Control

Cadastral

Transportation

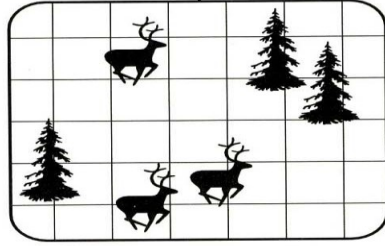
Governmental Units

Orthoimagery

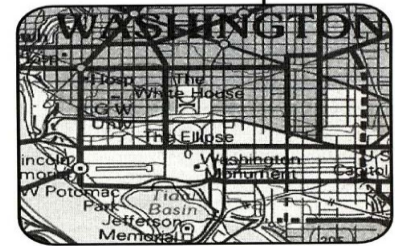

Analysis of the concentration of...

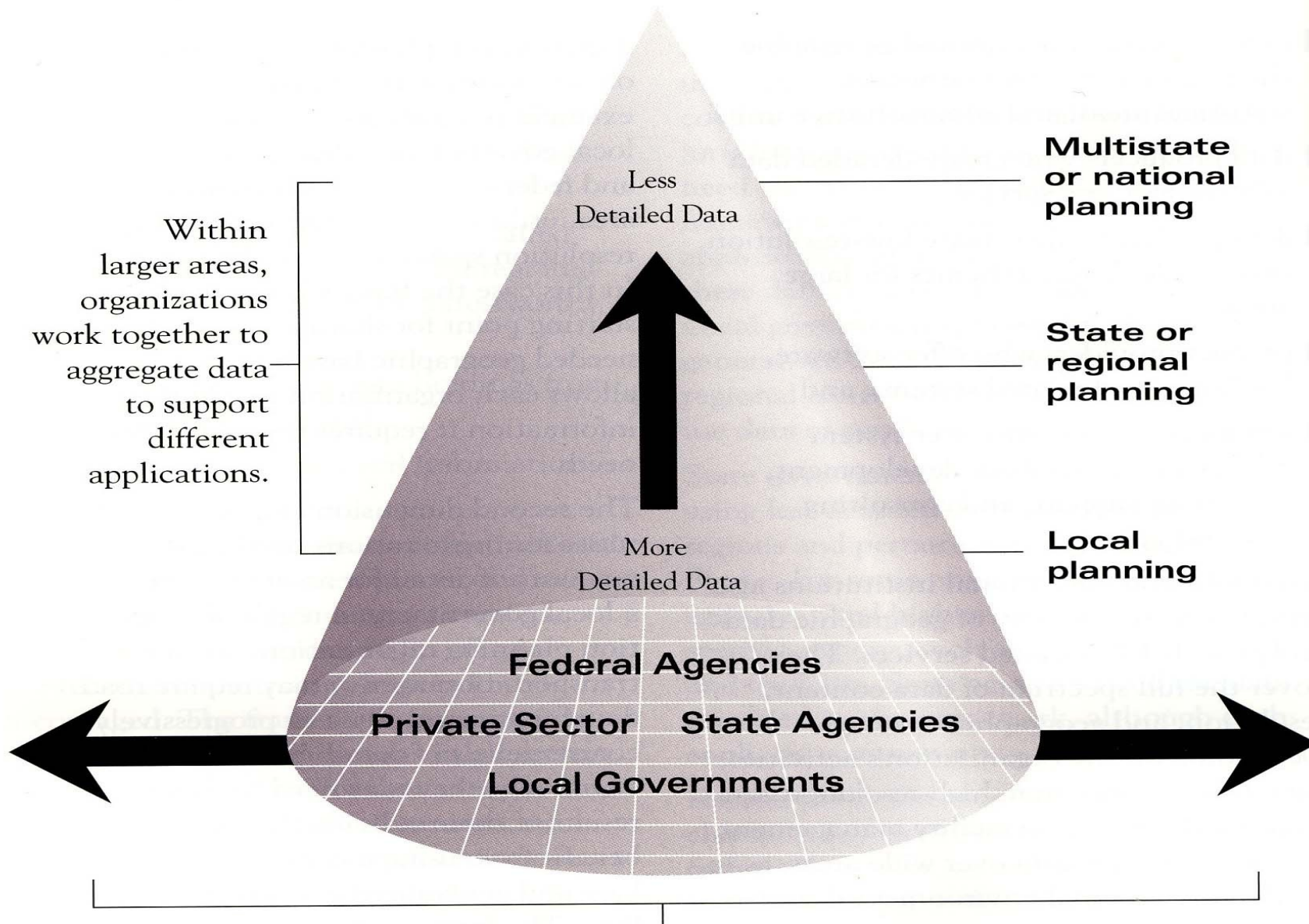
Spatial Analysis

Base for Other Data

Finished Maps

Within larger areas, organizations work together to aggregate data to support different applications.

Less Detailed Data

Multistate or national planning

State or regional planning

More Detailed Data

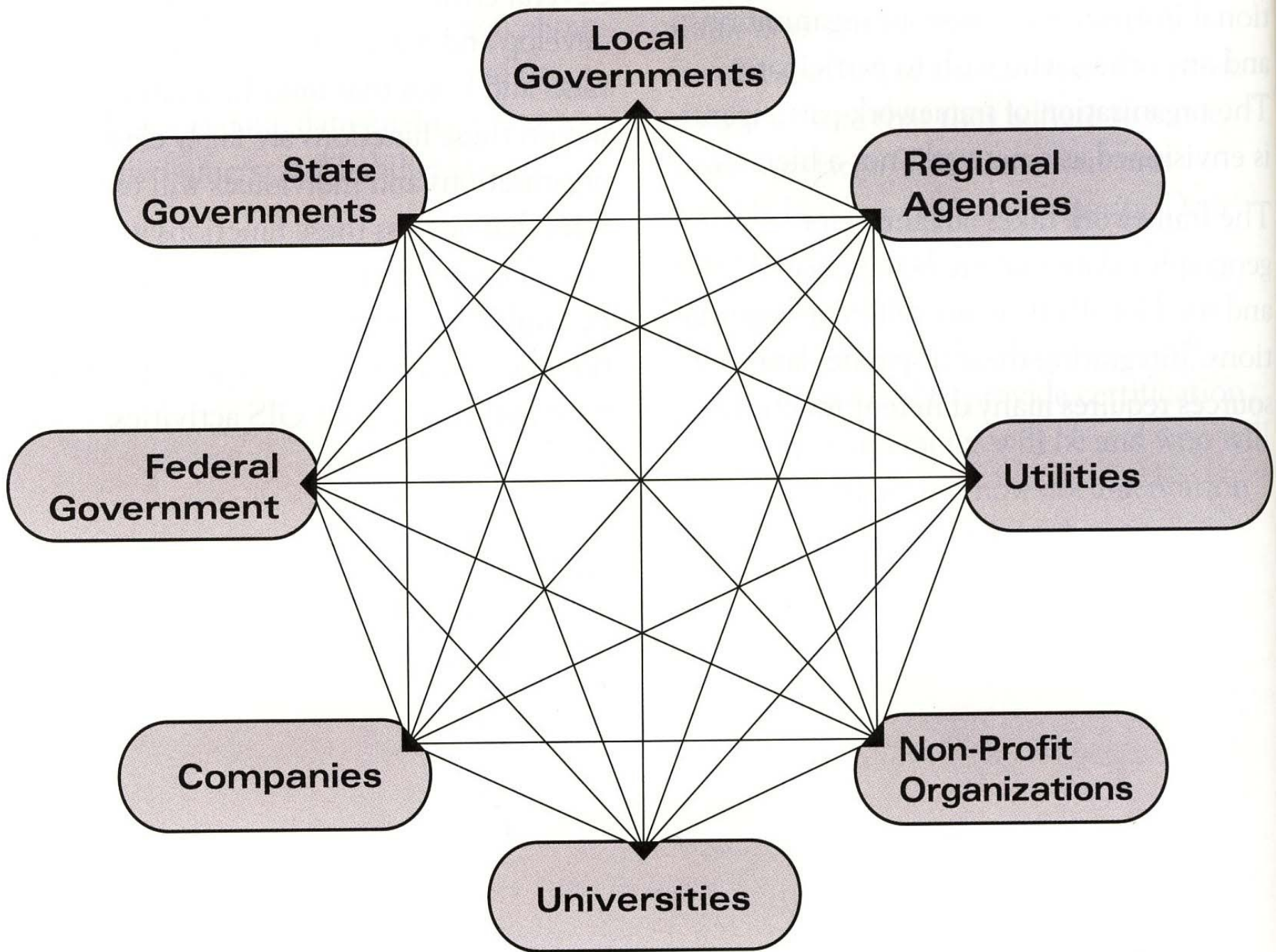
Local planning

Federal Agencies

Private Sector State Agencies

Local Governments

In a local area, organizations work together on large-scale data.

NSDI

- **Tři aspekty struktura NSDI:**
 - data
 - procedury
 - technologie
- **pro budování a využití dat, vztahy mezi institucemi a praktiky v oblasti byznysu.**
- **Sedm typů geografických dat:**
 - geodetický podklad,
 - ortofotosnímky,
 - výšky,
 - transport,
 - hydrografie,
 - administrativní jednotky,
 - informace o katastru.

Cíle a úkoly NSDI strategie ČR – 90. léta:

- **Vize: aktuální a přesná geoprostorová data budou k dispozici lokálně, v rámci státu a globálně pro ekonomický růst, kvalitu prostředí a jeho stabilitu a sociální pokrok.**
 - Zvýšit povědomí a chápání vize, koncepcí a zisků na základě existence NSDI pomocí edukace a jejího osvojování.
 - Rozvinutí obecných přístupů pro nalézání, přístup a využití geoprostorových dat, které by odrážely rozmanité potřeby společnosti.
 - Využívat společensky založených přístupů k rozvoji a udržování společných souborů geoprostorových dat pro jasné přijímání řešení.
 - Vytvářet vztahy mezi organizacemi v zájmu podpory nepřetržitého rozvoje NSDI.

Austrálie

**od SDI k Prostorově otevřené
společnosti**

Spatially – Enabled Society

Tvorba a využití geoinformačních infrastruktur (GII) není jenom otázkou technologickou, ale i procesu zvyšování povědomí o významu geografických informací ve společnosti a jejich úloze v ekonomickém, ekologickém, edukačním i sociálním životě zemí a ekonomických či politických společenství.

V mezinárodní odborné veřejnosti je uznávána existence první a druhé generace GII.

Vznik 1. generace GII proběhl ve vyspělých zemích (USA, Austrálie) v pol. 80. a počátkem 90. let minulého století .

Vedl k podpoře ekonomického rozvoje, stimulaci lepší a kvalitnější činnosti vlád (e-government) a posílení myšlenky trvale udržitelné rozvoje.

Vznik 2. generace GII kolem r. 2000 vedl ke změně a aktualizaci konceptuálních modelů GII na více uživatelsky orientované,

s předpoklady pro maximalizaci přidané hodnoty vytvářené z vlastnictví národních prostorově informačních zdrojů,

jež jsou také cenově efektivní, neboť působí jako mechanismy pro distribuci dat .

1st Generation

2nd Generation

Countries begin developing SDI anytime along the continuum

Continuum of SDI Development

Product-Based SDI development model

- Definition of data
- Collection of data
- Integration of data
- Database creation
- More implementation

Process-Based SDI development model

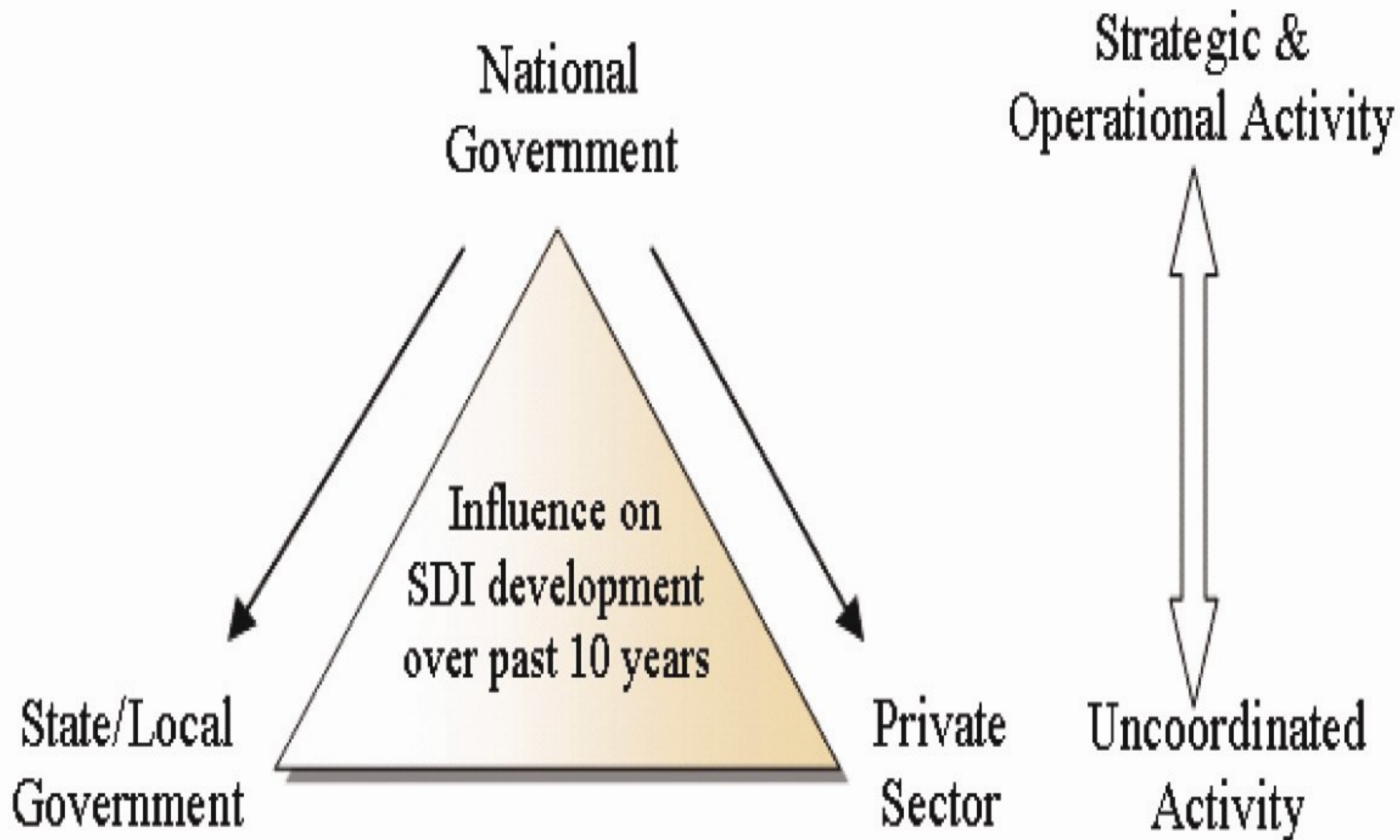
- Knowledge infrastructure
- Capacity building
- Communication
- Coordination

Relationship between the first and second generations of SDIs.

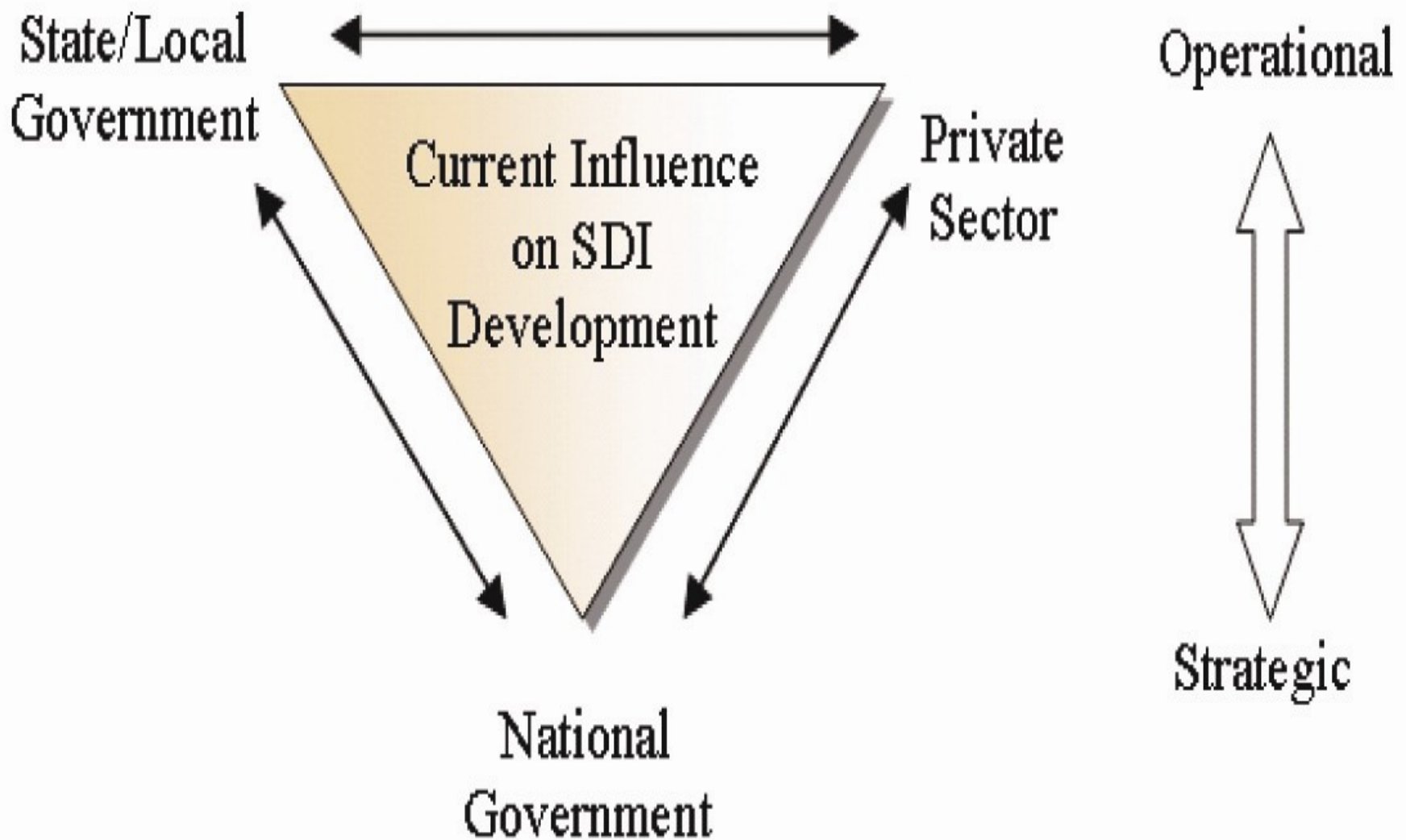
(by Williamson Rajabifard, Binns, 2007, reprinted from Rajabifard et al. 2006 with permission of the International Journal of GIS)

Druhá generace GII se mnohem více zaměřuje na usnadnění správy a řízení informačních zdrojů, namísto přístupu k databázím a využití procesově založeného přístupu (Rajabifard et al 2006).

Pro 1. generaci GII byla data hlavním cílem, druhá generace je naopak silně ovlivněna požadavky uživatelů na využití dat a jejich aplikace. Výsledkem je též posílení úlohy regionálních a lokálních vlád a privátního sektoru (Williamson et al 2007).

Roles of national governments, subnational governments and the private sector in SDI development over the part decade.(by Williamson Rajabifard, Binns, 2007 reprinted from Rajabifard et al.2006 with permission of the International Journal of GIS)

Current roles of national governments, subnational governments, and the private sector in SDI development (by Williamson Rajabifard, Binns, 2007, reprinted from Rajabifard et al. 2006 with permission of the International Journal of GIS).

Rozvoj GI vedl ke vzniku současných nových koncepcí rozvoje společnosti.

V Austrálii vznikla koncepce tzv. *Spatial Enabled Society (SES)* „prostorově otevřená společnost“, která existuje v případě, že prostorová data jsou považována za běžné spotřební zboží dostupné pro privátní i komerční aktivity. Tento fakt potom podpoří další rozvoj společnosti. (Wallace et al., 2006).

V tomto případě tvoří většina společnosti uživatelé prostorových dat, ať vědomě nebo nevědomě.

Ještě předtím je potřeba pochopit tři základní koncepty

- Úlohu pozemků (půdy) ve společnosti
- Prostorové informace ve společnosti
- Významu integrace přírodního a zastavěného prostředí pro trvale udržitelný rozvoj.

Realizace myšlenky SES předpokládá splnění čtyř strategických cílů (Rajabifard, 2007) a to:

- 1. vytvoření mechanismů pro správu GII,**
- 2. mechanismů umožňujících sdílení dat,**
- 3. vytvoření příhodných, podpůrných a přístupných („enabling“) platforem a**
- 4. vyčlenění dostatečných kapacit.**

Základním předpokladem pro fungování konceptu SES je existence vlády prostorově otevřené společnosti (Spatial Enabled Government) ,

který může být chápán jako způsob řízení maximálně využívající procesy a koncepty prostorových dat a technologií (Bennett,R.M., Rajabifard A. 2009).

Správné a efektivní fungování předpokládá splnění tří základních předpokladů (Rajabifard A. 2007, Konečný 2008):

- 1. efektivní a transparentní zpřístupnění informací o rozhodnutích volených zástupců jejich voličům. Tento fakt umožní efektivní zhodnocení jejich práce.**

- 2. vytvoření prostředí relativního ekonomického blahobytu prostřednictvím rozvoje produkce a služeb založených na prostorových informacích sbíraných na různých úrovních státní administrativy,**
- 3. zajištění trvalé udržitelnosti pomocí pravidelného a opakovaného monitoringu širokého spektra indikátorů .**

A co Česká republika?

Určitě bychom to měli zkusit.

DĚKUJI ZA POZORNOST

(Z PEKINGU)